

Ryba ve vodě

Alice musí trvat na svém. Má dovolenou, konečně čas, kdy není potřeba přejíždět z natáčení do divadla, konečně chvíle, kdy nemusí opakovat slova ze scénáře, chodit po přesně vyznačené trase, kterou určil režisér divadelní hry, a nesplést se ani o centimetr. Divadelní svět má přesto ráda, jen je unavená. Těšila se na pár dnů lenivého nicnedělání. Zpráva o průběhu chystané premiéry, kterou provázelo obrovské PR napříč Prahou, ji zaskočila: „Generální zkouška letní hry mohla být zároveň i dramatickou derniérou. Složitě postavená scéna se začala uprostřed hry kácet k zemi. Herečka v hlavní roli si několik měsíců nezahraje.“ Noviny i televize tuto zprávu poskytly všem, bez ohledu na skutečný zájem diváků i čtenářů sdílet cizí neštěstí. Alice si nechce představovat žádné detaily. A už vůbec nechce rušit svou dovolenou.

Prsty levé ruky nahmátne podél těla ležící plastovou nádobku s opalovacím krémem. Koupila si třícítku, ta by měla na Chorvatsko stačit. Vytlačí z tuby dávku ochranné emulze a natře si břicho, pak zamíří rukou nahoru, lehce zajede pod malé tyrkysové trojúhelníky plavek, které leží volně, tak, aby zakryly bradavky, a natře si prsa i výstřih. Krému má málo, do ruky znovu uchopí oranžovou tubu a tentokrát vytlačí přiměřenou dávku na každou paži i na svá stehna. Natírá se pomalu, cítí na sobě příjemně hřejivé sluneční paprsky, které jemně prosvítají korunou stromu. Lehátko má schované ve stínu, zvedne svůj pohled a obraz nad její hlavou se mění, slabý vánek rozhrnuje zelené lístky ve větvích.

Kousek od Alice, mimo stín stromu, si umístila lehátko Erika. Opaluje se už od rána, celá se leskne olivovým olejem bez faktoru a na poledním slunci přímo září. V pravidelných intervalech se otáčí, aby povrch jejího těla přijímal sluneční paprsky vydatně, ale rovnoměrně.

I Michal leží roztažený na slunci a nebojí se pigmentových skvrn. Alice mu nabídla svůj krém. „Míšo, budeš připálený...“

„Ta tvá třícítka, Alíku, je zinková pasta, tu nechci.“

„Chceš můj oliváč?“ ozve se ochotně Erika.

„Ne... bojím se, že bych ve vodě způsobil ropnou skvrnu.“

„Ty seš blbec.“ Erika se podívá na hodinky a otočí se.

Patrik se do debaty nezapojil. Natažený vedle Alice má lehátko posunuté ještě více ve stínu, jeho bílá pleť si slunce neužívá vůbec. Něco si čte a dělá při tom energicky poznámky do otevřeného notesu, v uších má naražené špunty a poslouchá hudbu.

Alice pokračuje v roztírání opalovacího krému, nespěchá. Rozhodnutí využít Patrikovu nabídku odpočinout si pár dnů u moře považuje za úžasný nápad. Erika a Patrik tvoří nesourodý, podle Patrika zamilovaný pár. Michal oba komentoval slovy, že protiklady se přitahují, nebo odpuzují, nebo obojí zároveň? „Já si ty dva spolu nedovedu vůbec představit,“ řekl zamyšleně po několikahodinové cestě z Prahy. „Tak si je ani, Mišáku, nepředstavuj.“ Její zájem není studovat Patrikův osobní život. Chce si odpočinout a hlavně se připravit na novou roli v jeho filmu. Alice sleduje obraz před sebou. Michal leží roztažený na lehátku, možná spí? Její Michal, hrdina ženských srdcí. Oběma bude letos třicet let. Oslaví své narozeniny opět společně, stejně jako ty předešlé. Přechkali všechny vztahové nezdary, bulvární masáže plné pravd i lží zároveň. Jen oni dva ví, co je spojuje.

Dřevěné plato u moře, kde hosté penzionu mohou vyložit na slunci svá těla, se zaplnilo. Poslední místa ráno obsadil starší, zřejmě manželský pár. Jejich lehátka jsou teď prázdná, odjeli se potápět. Vypadají na spokojené rentiéry, jak je nazval Patrik a doplnil, že pod tímto označením se skrývají novodobí mladí důchodci. Užívají života s bohatě zajištěným pozadím. Přijeli poslední až pozdě večer a uvítací večírek je minul.

Malý penzion na břehu Jaderského moře vlastní Natálie s Tomášem. Složili rodinné jmění a na zbytek si podle Eričiných slov vzali úvěr. „Oba se krátce po své třicítce přestali trápit smyslem svého bytí,“ popsala je stručně Erika. Tomáš vede potápěčskou základnu, ale co dělal dříve, o tom Erika nic neříkala. Natálie zajišťuje provoz čtyř apartmánů a pomáhá Tomášovi. Tváří se šťastně, včerejší přivítání nepodcenila, přichystala kromě vína i typický chorvatský pite.

Alice položí tubu krému zpátky na lehátko a koutkem oka zahlédne Patrika. Zaujatě píše tužkou do notesu. Hubený, nepomáhá svému zevnějšku v posilovně, ani jinak. Úzká ramena, téměř kostnatý, vypadá pořád jako kluk, přestože se tak dávno nechová, jestli kdy vůbec. Alice si pohodlně položí hlavu na složený ručník a zavře oči. V myšlenkách se vrátí o krok zpátky.

Ne, neustoupí, bude trvat na svém. Řekne mu, že kvůli Shakespearovi na pražském nádvoří nezruší svou jedinou dovolenou. Záskok za zraněnou kolegyni? Všechna propagace, plakáty a billboardy už dávno po Praze inzerují černovlasou rozesmátou tvář této talentované herečky. Alice rozhodně neprahne dělat nikomu náhradníka. Proč by měla? Ani za větší peníze, nechce být pro nikoho pouhou alternativou nouzového řešení. Ne. Podívá se znovu na Patrika, jako by si pohledem na něj chtěla dodat odvahy.

Erika doplní vrstvu olivového oleje na exponovaných místech. S uspokojením odloží lahvičku a nechá dál prohřívát své dokonale tvarované tělo letním sluníčkem. Prázdniny začnou až za dva týdny, břehy Jadranu jsou poloprázdné. Lenivě, roztouženě se Erika zavrtí na svém lehátku a připomene si včerejší noc. Kdyby byla malá pláž u penzionu plná lidí, těžko by si užila vášnivého večera. Zhluboka se nadechne a mírně zvedne hlavu. Myšlenky na vášnivý sex s příchutí mořské pěny přeruší zvuk přijíždějící lodi.

Na horizontu zahlédne malou tečku, tmavý bod se rychle zvětšuje. Do zátoky přijíždí motorový člun, zvuk motoru narůstá vteřinu po vteřině, za první lodí se ve chvíli objevila druhá, jedou pár desítek metrů od sebe. Erika se posadí a sleduje jejich zvětšující se siluety.

Podívá se na hodinky. Měli by se potápět, proč se náhle vrací? „Něco se asi stalo,“ řekne nahlas. Napjatý tón jejího hlasu prořízne poklidnou idylku na dřevěném platu potápěčské základny.

Michal se posadí a zadívá se na loď. „Proč, proč myslíš?“

Erika si stoupne. Se zaujetím sleduje dění na moři. „Protože se vrací podivně brzy, měli by se právě potápět... a vedle nich jede loď z druhé základny. Jedou skoro prázdní.“

Alice si zaváže vršek plavek a zvedne se z lehátka, aby také jí nic neuniklo. Jedna loď zamířila k molu u penzionu, ta druhá k veřejnému molu u přístavu, několik desítek metrů dál. Postavy na obou lodích získávají se zkracující se vzdáleností zřetelnější obrysy. Za pár vteřin už Alice rozpoznala i Natálii s Tomášem a manželský pár v černých neoprenech.

Michal vstal a seběhl pár schodů k betonovému molu. Loď vypnula motor a pomalu dojíždí k jeho okraji. Natálie hodí vázací lano Michalovi.

„Co se stalo? Proč se vracíte tak brzo?“ zavolá Erika směrem k lodi. Nikdo neodpovídá, a tak odhodlaně vykročí směrem k molu.

„Natali, co se děje?“ zopakuje znovu svou otázku Erika.

Alice zůstala stát na dřevěném vyvýšeném platu a dívá se směrem k přístavu. I druhá loď už přirazila ke břehu. Jeden muž loď řídil a druhá tmavá postava něco dělá na dně lodi.

„Co se stalo?“ Patrik odložil svou tužku a zvedl se z lehátka. Zvědavě si stoupne vedle Alice a zadívá se na moře. „Nějaký malér?“

„Já nevím...“, odpoví Alice.

Přehledná zátoka ve tvaru podkovy umožní sledovat všechno dění. Se zájmem pozorují, co se bude dít.

Tomáš rychle vyndává potápěčské vybavení z lodi ven. Vysoký muž mu pomáhá i se svou ženou. Natálie zkušeně odváže lano, Tomáš znovu nastartuje motor a zamíří k druhé lodi v přístavu.

Alice i Patrik sejdou schody k molu a přidají se k ostatním.

„Tak co se děje? Proč jste se vrátili?“ Erika si posune sluneční brýle na nose a rozhlédne se. Čeká, od koho zazní odpověď.

„Asi se utopil... nebo já nevím...“, promluví Natálie, celá se chvěje.

„Kdo?“

„Potápěč z té druhé základny...“

„Cože? Utopil!“ Erika se zahledí k protějšímu břehu.

„Tomášovi volali z jejich lodi, že mají průser, hned jsme k nim vyrazili, ani jsme nedojeli na ponor...“, řekne Natálie, v ruce drží malou modrou tašku s doklady.

Natálčinu výpověď doplní rentiér. „Říkali jen, že spadl do velké hloubky, možná ztratil orientaci, nikdo neví, a pak vyletěl nahoru,“ dodá, zvedne plnou flašku a nese ji k dřevěnému domku.

„Jak se mohl ztratit?“ Alice zírá směrem k veřejnému přístavu. Vidí, že Tomáš už tam přijel také. Vynášejí z lodi bezvládné tělo a pokládají ho na betonové molo.

Ten druhý muž si vedle něj klekne a pokračuje v masáži srdce.

„Já jsem se neměla za této situace chuť potápět, ani manžel, řekli jsme Tomášovi, ať jede zpátky,“ promluví do ticha drobná starší žena. Otočí se a odchází do malé dřevěné přístavby, kde má Tomášova základna všechny věci.

„To je jasné, panebože... já bych byla taky v šoku!“ Erika přitakává. Všichni upínají dál svůj pohled na nedaleké molo.

„Neměli bychom jim pomoci?“ ozve se Alice.

„A jak, prosím tě... copak jsi doktor?“ odpoví Michal.

„No, já nevím...“

Natálie zavrtí hlavou. „On už je dávno mrtvý.“

„Mrtvý?“ promluví poprvé Patrik.

„Panebože!“ Alice si zakryje rukou oči, jakoby tím mohla vymazat obsah toho, co právě viděla.

Na molo přijíždí sanitka, vystoupí dvě postavy a spěchají k ležícímu muži. Má na sobě stále černý neopren. I na dálku je vidět silueta jeho silné postavy, vypouklé břicho. Přiloží na tělo přístroj a celá postava se prohne v divokém pohybu elektrického výboje, vyletí vzhůru a zase klesne.

„To je šílené!“ zvolá Erika.

„Pojďme, pojďme pryč, tohle sledovat nemá cenu,“ řekne Michal a chytne Alici kolem ramen. „Alíšku, ty se nedívej... to není nic pro tebe...“

Nikdo se ale nepohne a všichni včetně Alice sledují dál výjev na břehu moře.

Jediní, kdo se na molu už opravdu nedívají, jsou ti dva, co mají ve strožoku našetřeno, napadne Patrika a sleduje, jak si pomáhají z ještě suchých neoprenů. Vzorný manželský pár, na pohled idylický. Drobná brunetka, on vysoký štíhlý rozvážný pán, ani jeden příliš nemluví, jejich pohyby prezentují světu klidnou vnější harmonii, napadne Patrika.

Tomášova loď se vrací zpět. Tomáš drží v ruce malý kulatý volant a suverénně zaparkuje svou loď. Natálie vezme lano do ruky a uváže před k betonovému sloupku.

„Tak co? Jak to dopadlo?“

Tomáš zavrtí hlavou. „Nedodrželi vůbec buddy systém, prostě on vylítnul nahoru jak papírový čert, jeho buddy byl kdoví kde...“

„A kde je teď ten jeho buddy?“ zeptá se Erika.

Ostré paprsky poledního slunce míří přímo na jejich hlavy. Erika nezapomněla na pravidelnou výživu své bronzové kůže, která ani po zimních měsících nevypadá světle a vyprahle. Roztírá si olivový olej po svých pažích.

„Já nevím, oni se ještě potápí...“, odpoví otráveně Tomáš a sbírá zbylé věci z mola.

„Cože, potápí se? Oni neví, že jejich kamarád...“ Alice nemůže věřit vlastním uším. „To je přece strašné!“ dodá a podívá se zpět na záchranáře, kteří se sklánějí nad tmavou ležící postavou.

„Asi ne... já nevím... Nevím, jak to u nich funguje...“

„Tomáši, a ten jeho buddy? To mu dole nikdo nechybí?“ Erika nespustí oči z nedalekého břehu, kde stále dělají masáž srdce ležícímu muži, a pokračuje přitom v roztírání olivového oleje.

„Chceš natřít záda?“ zeptá se Patrik.

„To budeš zlatý...“, podá mu lahvičku s olejem a natočí se, aby dosáhl na všechny části jejího těla, které potřebuje natřít, a zároveň neztrácela přehled o dění. „Jak dlouho to budou dělat? Jak dlouho ho budou oživovat?“ zeptá se zvědavě.

Alice se posadila na malou dřevěnou lavičku na molu, zády k přístavu. Teď se ale znovu otočila.

„Asi půl hodiny...“, odpoví Tomáš.

„Ale Natálie říkala, že už je mrtvý...“, diví se Patrik.

„No... vždycky se zkusíš udělat všechno... ale... tekla z něj krev, prostě je konec... to je fakt,“ dodá Tomáš, ten jediný se ne dívá, stejně jako Natálie, která odešla nahoru do domu. Tomáš beze slov uklízí loď, dnes už stejně nikam nepojede.

Zátokou se rozezní další zvuk motoru malé lodě, přijíždí ze vzdáleného konce a míří na otevřené moře.

Tomáš zvedne hlavu. „Už jedou pro zbytek potápěčů... To je partička...“, řekne s opovržením. „Chtěl jsem jim pomoci, nabídl jsem jim, že pro ně zajedu, ale oni nechtěli.“

„No to je děs. Takže ti jejich potápěči, celý zbytek party zůstal ještě na moři... no to mě podrž!“ Erika odloží svou lahvičku s olejem na malou lavičku vedle Alice.

„Potápěli se u Chobotnic,“ řekne Tomáš a podívá se na hodinky. „Kdyby se tam ještě něco stalo, tak jsou bez lodi, bez pomoci... já jim nerozumím...“

Výjev na molu přestal měnit svůj obraz. Pohyb kolem ležící postavy zatím neustal. K sanitce přijelo policejní auto.

Manželský pár si mezitím tiše uklidil své věci a beze slova odešel, Tomáš šel za chvíli také.

Ostatní se pomalu vrátili na svá lehátka. Alice si lehla zpátky do stínu vedle Patrika a zavřela oči.

„To je přímo existenciální drama,“ řekne do ticha Patrik. „Krásný den, pa-prsky letního slunce plné života a mokrá smrt v hlubinách. Příběh o důvěře, o zradě, o ohrožené existenci na základě vlastního selhání, náhle a nenávratně... člověk musí někomu opravdu věřit, pak má větší šanci přežít...“

Erika neustala ve sledování probíhajícího dramatu, ona jediná si nelehla, stojí u lehátka, opírá se o zábradlí a dívá se na nedaleké pobřeží. „Tomu nerozumím, Patriku, jak to myslíš, věřit? Jak souvisí důvěra se smrtí toho potápěče?“

„Kdyby, Eri, měl ten chlap vedle sebe tu správnou osobu, člověka, kterému by mohl věřit... svého buddyho...“

„Tak už toho ožívování nechali, sanitka odjíždí...“, řekne zklamaně Erika.

Alice se zvedne na loktech svých rukou, aby také dohlédla na dění u břehu. Sleduje policistu, kolem tmavé postavy natahuje bíločervenou plastovou pásku. Za chvíli z ní kolem těla vytvoří obdélník. Ležící muž není ničím přikrytý, jeho tvář směřuje ke slunci, vypadá, že spí. Alici je najednou zima. Zavře znovu oči a sundá si sluneční brýle. Cítí slunce na své tváři, pálí ji do očí i přes zavřená víčka. Panebože, prosím tě, ať jeho duše letí do nebe, ať je mu lehce a dobře, ať má volnost a svobodu v klidu odejít...

„Kdyby měl dobrého buddyho, mohl ho zachránit,“ vrátí se Patrik ke svému tématu.

„To je sporné,“ řekne Michal.

„Ne, není, Michale, správný buddy systém spočívá v tom, že ti má být tvůj buddy na délku natažené paže. Kdyby byl, mohl tomu zabránit. Mohl mu zachránit život. Ale zřejmě byli oba sólisté.“

„Ale to ty jsi, Patriku, taky,“ podívá se na něj Erika. „Proto sis našel až mě, proto jsi byl dlouho sám. Úplně sám... Až já ti vyhovuju, protože já nevyžaduju žádné závazky, nechám tě svobodně dýchat, žít, neomezuju tě... žádný buddy systém... žádná pouta,“ zasměje se Erika.

„Eri, ty mícháš dvě naprosto odlišné věci. Život a potápění... to prosím tě neslučuj,“ pronese vážně Patrik.

„Ne? A proč ne?“ Erika svůj pohled vrátila opět k molu.

„Protože potápění není běžný život, je to extrémní situace, tady může jít i o život...“ Patrik se podívá na Eriku. Hlavou mu začíná běžet jeho nový příběh. Filmová okénka se řadí za sebou. Patrik se zadívá na hladinu.

„To i v životě... může jít o život...“ řekne tiše Alice.

Patrik se otočí na Alici. „To zní jako naprosté klišé, co jsi právě řekla. Tohle přece nemůžeš srovnávat. Běžně ti totiž nechybí kyslík a nemusíš hlídat vteřiny a metry výstupu na hladinu...“

„Někdo tam přišel... k němu... asi jeho manželka?“ Erika si sedla na lehátko.

„Nebo milenka...“ řekne Michal a zasměje se tomu.

Alice otevře oči. U postavy muže v černém neoprenu sedí žena, na dálku vidí její vlasy, jak nad ním vlají ve větru. Alice znovu zavře oči. To musí být šílené, nepředstavitelné, oči se jí zaplní slzami. Leží na lehátku a nechá je stékat po tvářích. Ucítí stín na svém těle.

„Ty brečíš? Ali... neblbni...“

Alice si utře slzy a podívá se na Michala.

„Pojďme nahoru, Natálka včera říkala, ať se stavíme, že bude vařit polévku,“ dodá Michal povzbudivě. „Po takto náročném dopoledni si to zasloužíme.“

Erika se otočí k Patrikovi. Vstal, sbírá věci z lehátka a ukládá je do své tašky.

„Ty jdeš taky? Co tvoje existenciální drama? Už se vyřešilo? Polívkou?“ Erika se zasměje svým slovům.

„Ta do něj přesně zapadá, jako všechno,“ řekne klidně Patrik a začne spolu s ostatními stoupat po úzkých kamenných schodech směrem k domu.